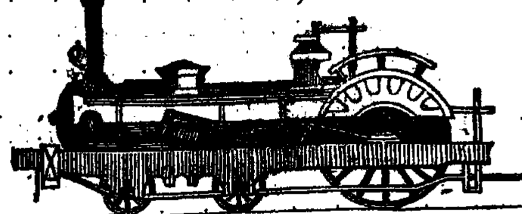
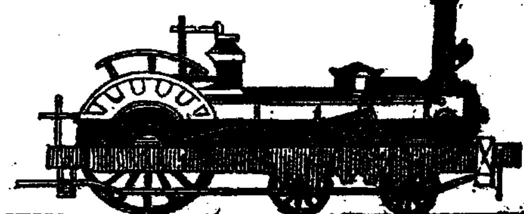
1865. No. 15. MAANDAG 20 Februarij. 14de Jaargang.

DE LOCOMOTIEF.

SAMARANGSCH HANDELS EN ADVERTENTIE-BLAD.

Abonnementsprijs per Jaar.

Voor SAMARANG .... ƒ 18.—
„ JAVA en de BUITENBEZITTINGEN .... „ 20.—

De betaling geschiedt vooruit. — Brieven franco.

Verschijnt tweemaal 's weeks Maandags en Vrijdags.

HOOFD-BUREAU: te Samarang bij DE GROOT, KOLFF & Co.

Te Batavia bij G. KOLFF & Co.
„ Soerabaija „ THIEME, KOLFF & Co.
„ Cheribon „ Mr BLOK & CO.
„ Tagal „ Wed. DORT & Zn.
„ Pecalongan „ J. C. SIMONET.
„ Soerakarta „ DE GROOT, KOLFF & Co.
„ Madioen „ JAMES DAVIDSON,
te Passeroean bij WEYERMANS & Co.
„ Banjoemaas „ M. S. CHERIMAN.
„ Djocjakarta „ C. F. PHILIPS.
„ Padang „ V. ZADELHOF en FABRITIUS.
„ Rembang „ K. SUTHERLAND.
„ Nederland „ JOH. NOMAN & Zn. Zalt-Bommel.

Prijs der Advertentiën.

Voor EEN tot TIEN Woorden voor 2 plaatsingen ƒ 1.—
„ iedere volgende VIJF Woorden .... „ 0.30

Behalve het Zegel voor den Lande.

De betaling geschiedt vooruit. — Brieven franco.

Advertentiën te bezorgen vóór 12 uur.

FRANSCHE 24 — ENGELSCHE 12 — 27 Februarij.

No. 13 der Javasche Courant.

Geen nummer van het officiële Nieuwsblad, jaargang 1865, kwam ons tot dus ver belangrijker voor dan het hierboven vermelde, en we meenen reden te hebben, de Regering daarvoor lof en dank aan te bieden. Het besluit toch, om het getal plaatsen, waar afzonderlijke Notarissen gevestigd zijn, te vergrooten, is een prijzenswaardig, een heilzaam besluit. en vrucht van een zuiver beginsel, zal het de oorzaak worden van verblijdende feiten.

Een herhaaldelijk te berde gebragte grieve was het overstelpende der werkzaamheden, den ambtenaren somtijds opgelegd. Men beweerde, dat daaronder 's lands en 's volks belangen moesten lijden, omdat er veel begonnen werd, maar betrekkelijk weinig voltooid, veel beraamd, maar niet evenveel uitgevoerd. Of — wat tot stand kwam, verrees ten koste van de opkomst en verzorging van andere, dringende zaken, en wat aldus hier gewonnen werd, werd elders terzelfder tijd weêr verloren. Verscheiden bewijzen werden aangevoerd door het noemen van voorbeelden, en de opregte twijfel kon niet langer blijven heerschen. Zoo noemde men ook de omstandigheid, dat de Assistent-Residenten — wier werkkring, vooral onder schrijftuiglijke [illegible] van Gewestelijk Bestuur, zoo uitgebreid is, dat slechts weinigen kunnen gezegd worden — in staat te zijn, al hunne pligten te vervullen, niet zelden belast werden met de betrekking van Ambtenaar van den Burgerlijken Stand, Vendumeester en . . . Notaris. Dat moest hen in de waarneming van hun eigenlijke funktiën niet weinig belemmeren; de bijbaantjes verhinderden hen, aan de hoofdzaak genoegzaam kracht en tijd te besteden.

En men had gelijk, volkomen gelijk, dit te beweren, en men deed wel, de Regering te vragen, niet langer zooveel attributen van één man te verwachten, alsof deze alleen vier verschillende betrekkingen naar behooren zou kunnen bekleeden, zonder het land èn het volk èn zich zelf dikwijls te benadeelen. Zich zelf? — Ja, ook zich zelf, want hoewel de vermeerdering van werkzaamheden, door het opdragen van andere functiën, met verhooging van inkomsten gepaard gaat, is het toch meer dan eens gebeurd, dat het Notariaat voor de Assistent-Residenten een bron van onaangenaamheden werd, hoofdzakelijk omdat het, niet altijd met de noodige kennis van zaken uitgeoefend, boeten bezorgde, welke een niet gering deel van vorige winsten verslond. De verschillende archieven van de Raden van Justicie in Nederlandsch-Indië bevatten dienaangaande, meenen wij, belangrijke bijzonderheden, alle het bewijs leverende, dat, wanneer een enkel persoon met de waarneming van verschillende betrekkingen belast is, die — en hierop komt het aan! — niet zorgvuldig gescheiden kunnen worden, omdat men voor elk geen bepaalde tijd vermag aan te geven — dat alsdan transactie eene noodzakelijkheid is, en voorts, dat niemand zoo maar in eens de geschiktheid voor Notaris verkrijgt. Daartoe is grondige voorbereiding en jaren lange oefening volkomen onmisbaar, en routine noch degelijke kennis heeft een Assistent-Resident in dezen kunnen magtig worden. [illegible] jaar Kontroleur 1ste klasse geweest was, merkte hij, telkens het Naamregister opslaande, ook eindelijk zich zelf onder de voor promotie in aanmerking komenden op, en toen eerst begon hij ernstig te denken aan het afleggen van het examen voor Notaris. VAN UYE PIETERSE werd opengesneden en ter hand genomen; TOLLENS' Indische Secretaris werd evenmin vergeten, eenige acten en bepalingen werden van buiten geleerd, men meldde zich als Aspirant aan en de Aspirant werd Notaris, en de Notaris was een Kontroleur 1e. klasse of een Assistent-Resident. Zoo gaat het gewoonlijk. En wel niemand zal durven beweren, dat zulk een Notaris berekend kan zijn voor zijn taak; veeleer zal elk moeten toestemmen, dat zelfs met behulp van de raadgevingen van een ietwat geroutineerd Oud-Griffier van den Landraad en van alle mogelijke ezelsbruggetjes, inzonderheid wat den vorm aangaat, vergissingen moeten voorkomen, die den betrokkenen veel moeite en schade veroorzaken, en ook den Notaris, zooals wij reeds zeiden, aan talrijke kansen van verlies bloot stellen.

Daarenboven moet men niet het ongerief vergeten, dat het publiek in de binnenlanden dikwijls ondervindt, wanneer het de diensten van den Notaris komt vragen, maar ze niet ontvangt, omdat de Assistent-Resident op inspectie of ten minste aanwezig is. Dat is niet ligt te tellen zeker, en ook hierom mag de aanhef van het besluit dd. 12 Februarij jl. met het meeste regt gedeeltelijk vervat zijn in deze bewoordingen:

[illegible]

Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen Saluit! doet te weten:

Dat Hij, *tot bevordering van 's lands dienst en ten nutte van het algemeen,* de sekretarissen en de assistent-residenten in de verschillende gewesten van *Nederlandsch-Indië* zooveel mogelijk, wenschende te ontheffen van de hun opgedragen funktiën van notaris, en het mitsdien noodig achtende het getal der ingevolge artikel 2, no. 1, van het reglement op het notaris-ambt in *Nederlandsch-Indië* (staatsblad 1860 no. 3), aangestelde notarissen uit te breiden, des noods ook door opdragt aan deze der funktiën van vendumeester".

De vermeerdering van het getal afzonderlijke Notarissen strekt inderdaad tot verbetering van 's lands dienst en ten nutte van het algemeen!

Wij deelen hier de zes en twintig nieuwe standplaatsen mede, zooals ze in Art. 1 vermeld zijn:

In de Residentie Bantam te *Serang,*
„ „ „ Krawang te *Poerwakarta,*
„ „ „ Preanger Regentschappen te *Bandong* en *Tjiandjoer,*
„ „ „ Cheribon te *Indramajoe,*
„ „ „ Tagal te *Tagal,*
„ „ „ Samarang te *Salatiga,*
„ „ „ Japara te *Patti* en te *Japara,*
„ „ „ Rembang te *Rembang, Toeban* en *Bodjonegoro,*
„ „ „ Soerabaija te *Grissee, Modjokerto* en *Sidho-Ardjo,*
„ „ „ Passoeroean te *Malang,*
„ „ „ Probolingo te *Probolingo,*
„ „ „ Bezoeki te *Bezoeki.*
„ „ „ Banjoemas te *Banjoemas,*
„ „ „ Bagelen te *Poerworedjo,*
„ „ „ Kedoe te *Magelang,*
„ „ „ Djokdjokarta te *Djokdjokarta,*
„ „ „ Madioen te *Madioen* en te *Ngawie,*
„ „ „ Kediri te *Kediri,*
„ „ „ Palembang te *Palembang;* terwijl

er volgens Staatsblad 1863 No. 170, reeds 18 Notarissen gevestigd zijn, nl. te *Batavia* 4, te *Mr. Cornelis* 1, te *Tangerang* 1; te *Buitenzorg* 1, te *Cheribon* 1; te *Pekalongan* 1; te *Samarang* 2; te *Soerabaija* 3; te *Pasoeroean* 1; te *Soerakarta* 1; te *Padang* 1 en te *Makassar* 1.

Niet onmiddelijk echter, noch binnen een zekeren vastgestelden termijn treedt de besloten verandering in werking; Art. 5 zegt:

„De artikelen 1, 3 en 4 § 2 treden eerst in werking, wanneer de ambtenaren, op de daarbij bedoelde plaatsen thans nog met het notaris-ambt of met het vendu-meesterschap belast, in hunne betrekkingen worden vervangen.

De Gouverneur-Generaal behoudt zich niettemin voor, ook de opvolgers van deze ambtenaren tijdelijk met de waarneming van het notaris-ambt en het vendu-meesterschap te belasten, wanneer de kandidaat-notarissen, geschiktheid om die betrekking te vervullen, mogten ontbreken."

De aangehaalde artikelen zijn deze; wij laten van Art. 4 ook de 1e. alinea volgen, ten einde een beter geheel te leveren, en voegen er, om dezelfde reden Art. 2 bij:

Artikel 2.

„De notarissen in artikel 1 vermeld en allen, die later ingevolge artikel 2 no. 1 van het reglement op het notaris-ambt (staatsblad 1860 no. 3) op andere plaatsen mogten worden aangesteld, oefenen hunne ambts-bediening uit in den geheelen omtrek van het gewest, waarin hunne standplaats is gevestigd.

Artikel 3.

De notarissen in de bij artikel 1 bedoelde plaatsen, met uitzondering van die te *Grissee* en *Palembang* zijn, zoo lang niet ter plaatse, waar zij gevestigd zijn, tot de oprigting van een afzonderlijk vendu-departement besloten wordt, van ambtswege belast met de funktien van vendu-meester binnen den kring van het plaatselijk vendu-kantoor, zonder dat hieruit regt verkregen wordt op de voorregten, aan de vendu-meesters op de drie hoofdplaatsen van *Java,* als burgerlijke ambtenaren, toegekend.

De instruktie voor de vendu-kantoren in *Nederlandsch-Indië,* die te *Batavia, Samarang* en *Soerabaija* uitgezonderd (staatsblad 1822 no. 29), is met de daarin gebragte of nader te brengen wijzigingen op die notarissen van toepassing.

Artikel 4.

In de uitoefening van het vendu-meesterschap te *Tangerang, Buitenzorg, Pekalongan* en *Palembang* wordt voorloopig geene verandering gebragt.

Op de hoofdplaatsen *Cheribon, Passoeroean, Soerakarta* en te *Grissee* worden afzonderlijke vendu-departementen opgerigt, op welke de instruktie voor de vendu-kantoren te *Samarang* en *Soerabaija* (staatsblad 1822 no. 29), met de daarin gebragte of nader te brengen wijzigingen van toepassing is." [1]

[1]) In dezelfde Javasche Courant No. 13 treffen wij dan ook een besluit aan, daartoe strekkende, waarvan wij dit overnemen!

Is goed gevonden en verstaan:

Eerstelijk, Enz.;

Ten tweede: Onder nadere goedkeuring des Konings, te bepalen, dat bij de vendu-departementen te *Cheribon, Passoeroean, Soerakarta* en *Grissee,* op te rigten krachtens artikel 4 § 2 der bij artikel 1 van dit besluit vastgestelde ordonnancie, te zijner tijd zullen worden in dienst gesteld:

een super-intendent, op eene toelage van ƒ 600 'sjaars;
een vendu-meester, tevens kassier en boekhouder, op eene bezoldiging van .... „ 4800 „
een vendu-schrijver op .... „ 900 „
een vendu-afslager, op .... „ 720 „
terwijl voor minder personeel en schrijfbehoeften kan worden beschikt over .... „ 480 „
ƒ 7500

of voor de vier kantoren te zamen ƒ 30,000 *(dertig duizend gulden)* 'sjaars.

Over de verdeeling der 26 nieuwe standplaatsen over de verschillende Residentiën spreken wij niet; dus gaan wij het gemis van Patjitan, Banjoewangie en gedeelten der Buitenbezittingen stilzwijgend voorbij. De Regering heeft ondubbelzinnig getoond, het goede te willen; zij heeft een flinken stap voorwaarts gezet; — mogt zij niet stilstaan, en het besluit zoo spoedig mogelijk in werking doen treden!

Bekendmakingen.

(Voor het Land.) De Directeur der Producten en Civiele Magazijnen brengt bij deze ter kennis van het algemeen, dat te *Batavia* in de maanden September, October en December 1865, op nader bekend te maken dagen en voorwaarden zullen worden verkocht:

250.000 picols Gouvernements SUIKER, en
50.000 „ idem KOFFIJ

afkomstig uit den oogst van 1865. (337)

BATAVIA, den 10den *Februarij* 1865.
De Directeur voornoemd,
L. J. W. DE WAAL.

Voor het Land. Met referte tot de annonce van den Directeur der Openbare Werken, voorkomende in de Javasche Courant van den 7den dezer No. 11, brengt de ondergeteekende ter kennis van belanghebbenden, dat de Heruitbesteding voor den bouw van eene ijzeren brug over de *Kedirie*-rivier ter hoofdplaats *Kedirie* instede van in de maand Februarij 1865 zal worden gehouden op een' nader te bepalen dag in de maand Julij 1865, ten kantore van genoemden Directeur op het Paleis te *Weltevreden.*

De voorwaarden dezer uitbesteding liggen ter inzage op het Residentie Bureau alhier.

SAMARANG, 18 Februarij 1865. (340)
De Resident,
KEUCHENIUS.

(Voor het Land.) Op Maandag den 3den April, des voormiddags ten 9 ure, zal door den ondergeteekende ten zijnen bureele te *Willem I* eene openbare uitbesteding worden gehouden voor den aanbouw van een Officiers-Kampement te *Djocjacarta,* overeenkomstig de bescheiden ter inzage liggende op de bureaux van hem ondergeteekende, van den Eerstaanwezend Officier der Genie te *Samarang* en van den Officier tijdelijk met de Geniedienst te *Djocjacarta* belast.

De inschrijvings-billetten van gegadigden moeten vóór het uur, waarop de uitbesteding zal worden gehouden, bij den ondergeteekende zijn ingekomen.

WILLEM I, den 15e. Febr. 1865. (339)
De Onder-Directeur der Genie in de 2e. Milit. Afd.
(wg.) STEINMETZ.

Uitbesteding.

Op Maandag den 6den Maart 1865,

des morgens ten 9 ure, zal door den President van den Garnizoensraad van Administratie te *Soerakarta* worden uitbesteed

de levering van Houtwerken met inbegrip van Doodkisten, ten behoeve van het Garnizoen aldaar gedurende de jaren 1865 en 1866.

De voorwaarden liggen (zon- en feestdagen uitgezonderd) ter lezing van 8—1 uur op het bureau van den Uitbesteder en van den ondergeteekende, bij welke nadere inlichtingen te bekomen zijn.

De Onder-Intendant 1e. kl. in de 2de Militaire-Afdeeling op Java,
Bij afwezigheid:
De Onder-Intendant 2de klasse der Militaire Administratie,
OCKERSE.

(338)
SAMARANG, den 18 Febr. 1855.

IN-OFFICIEEL GEDEELTE

Aangeslagen Vendutiën.

Op DINGSDAG den 21sten Februarij, in het Vendu-Locaal van *Soesman & Co.* en
Bij den Pachter der Pandjeshuizen.

Op WOENSDAG den 22sten Februarij, in het Vendu-Locaal van *Chevallier & Co.* en
Bij den Pachter der Pandjeshuizen.

Op DONDERDAG den 23sten Februarij, in het Vendu-Locaal van *Thooft & Co.* en
Bij den Pachter der Pandjeshuizen.

Op VRIJDAG den 24sten Februarij, ten Huize van Mevr. *Couvée,* (Sleko) en
In het Vendu-Locaal van *H. L. de Lyon.*

Advertentiën.

Vendutiën van Soesman & Co.

Op MAANDAG den 20sten dezer, Balken Vendutie aan den Boom.

Op DINGSDAG den 21sten dezer, Toko Vendutie in hun Locaal.

Op VRIJDAG den 24sten dezer, op Sleko, ten huize van *Mevrouw Couvée.*

Op DINGSDAG den 28sten dezer, ten huize van den heer *A. L. Teixeira de Mattos,* in de Heerenstraat.

Op MAANDAG den 6den Maart a. s. op Bodjong, ten huize van den Hoog Welgeboren Heer *F. H. W. Graaf van Ranzow.* [294]

Toko-Vendutie

op Dingsdag den 21 dezer,

in het Locaal van Soesman & Co.,

van diverse Provisien, Dranken en aangebragte goederen. (256)

Op onze Toko-Vendutie van Dingsdag 21 dezer,

zullen wij verkoopen tegen 2% Vendu-Salaris:

EENE PARTIJ VAN

550 stuks Djattie-houten Balken,

allen van gezochte grootten.

[297] SOESMAN & Co.

OP DE VENDUTIE

van Dingsdag den 21sten dezer,

zullen wij alsnog verkoopen, voor rekening van wien zulks zoude mogen aangaan:

ICHR 3/6 4 kist. Pracht spiegels, als:

No. 3 inhoudende 1 paar spiegels.
„ 4 id. 1 id. id.
„ 5 id. 2 id. id.
„ 6 id. 2 id. id,

Allen min of meer zee-beschadigd gelost uit het Ned. Schip *„Vesta"* kapitein A. VAN DER EIJK;

En voorts voor rekening van belanghebbenden:

VM. & Co. No. 23.

1 kist inhoudende 36 riem Propatria Papier.

298) SOESMAN & Co.

Dingsdag, Woensdag, Donderdag den 21en, 22en. en 23en Februarij.

in de Chinesche Kamp, bij den Pachter der Pandjeshuizen, van vervallen Linnen- en Pandgoederen, zoomede Juweelen, Goud- en Zilverwerken, over het 1e. kwartaal 1861. (299)

Toko-Vendutie

Op Woensdag den 22sten dezer,

van diverse Koopmanschappen en bijgebragte Goederen.

(300) CHEVALLIER & Co.

Op Woensdag den 22sten dezer,

zal door JOHN PRYCE & Co. *te Batavia, aan de meestbiedende worden verkocht:*

Het Ned. Schip „Voorwaarts",

zooals hetzelve thans is liggende op het strand te Kandanghouwer met al deszelfs Masten, Stengen, Raa's, Boegspriet, Kluiverboom en Staandtuig, benevens: een massa Inventaris in het onderruim onder water, alsmede:

DAAGSCH ANKER IN DEN GROND.

Het Schip wordt bewaakt door de Kruisboot van den Havenmeester te Indramaijoe. (341)

TOKO-VENDUTIE

op Donderdag den 23sten Februarij.

Van diverse Koopmanschappen en bijgebragte Goederen. (301) THOOFT & Co.

Vendutie.

op Vrijdag den 24sten dezer,

zullen SOESMAN & Co. *op Slijkhoek ten Huize van*

Mevrouw COUVÉE

Vendutie houden, van HEd. zeer netten Inboedel, bestaande uit: Banken, Tafels, Stoelen, Kasten, Ledikanten, Waschtafels, Etenstafel, Dispens-kasten enz., Hang-, Kroon- en Tafel-Lampen, Spiegels en Schilderijen, Glaswerk; voorts: Een Europesche Vis-à-Vis zoo goed als nieuw, Wagen-Paarden, Tuigen, diverse Stal-gereedschappen en wat verder te voorschijn zal worden gebragt. [illegible]

Vendutie wegens vertrek,

op Maandag den 27sten Februarij 1865, te Ambarawa, *ten Huize van den ondergeteekende,* bestaande uit een goed onderhouden Inboedel, en

ten 10 ure precies:

Van deszelfs aangenaam gelegen Steenen Huis en Erf beplant met Vrucht- en andere Boomen, ruime Bijgebouwen, afzonderlijke Logeer-Kamer, Koetshuis, een Stal voor drie Paarden en verdere onmisbare gemakken; staande naast de Kontroleurs-woning.

Zijnde inmiddels uit de hand te koop.

(304) W. F. G. STUMPFF.

Op Dingsdag den 28sten dezer,

zullen de ondergeteekenden vendutie houden, wegens vertrek, ten Huize van den WelEdelen Heer

A. L. Teixeira de Mattos,

IN DE HEEREN-STRAAT,

van ZEd. goed onderhoudene en bijna geheel nieuwe Inboedel, bestaande uit: Mahonij-houten Tafels met marmer bladen, dito Consôles en Toilet-spiegels, een fraai Buffet met idem, prachtige Pendules en Vazen, echt Fransche Spiegels en Schilderijen, Bataviasche Kasten, Stoelen en Banken, IJzeren Ledikanten, Engelsche Kroon-, Hang- en Tafel-Lampen, Stolpen, Porcelein-, Glas- en Pleetwerk, geheel gave en bijna nieuwe Vloermatten en al wat verder tot eenen compleeten Inboedel behoort.

[305] SOESMAN & Co.

Op de Vendutie

TEN HUIZE VAN DEN HEER

Teixeira de Mattos,

op Dingsdag den 28 dezer, zullen wij alsnog verkoopen: Een Sandelwood Rij-paard met zadel en toebehooren.

(306) SOESMAN & Co.

Op een onzer eerstvolgende

TOKO VENDUTIEN ZULLEN WIJ À TOUT PRIX VERKOOPEN:

60 Karbouwen en Trekossen.

(307) SOESMAN & Co.

Vendutie wegens vertrek.

Op Maandag den 6e. Maart a. s.,

ZULLEN SOESMAN & CO.,

Vendutie houden op *Bodjong,* in het huis vroeger bewoond door den Heer COBLIJN, voor rekening van den Hoogwelgeboren Heer

F. H. W. Graaf van RANZOW,

van ZHG. zeer net onderhouden inboedel,

waaronder: een prachtig Salon-Ameublement van zwart Palisanderhout à la Renaissance bekleed met rood gebloemd Satijn, Mahoniehouten Ronde- en Theetafels, Consôles, Knaapjes met marmer bladen, een massief Mahoniehouten Etenstafel voor 36 personen, groote Njamploonghouten Kleerkasten, Kinderkasten en Stoelen, eene prachtige Psyché, ijzeren en houten Ledikanten met toebehooren, Toiletspiegels, Waschtafels met marmer bladen, een Kantoor-Ameublement, waaronder: eene groote en goed ingerigte Schrijftafel met Kantoor-stoel, een groot Buffet van Mahoniehout met Spiegel, Japansche Knaapjes en andere Meubelen, een PIANINO van *Fleig.*

Eene partij Boeken, waaronder: Wetenschappelijke Werken, de „Revue des deux Mondes" compleet tot 1864 (Parijsche uitgaaf), Spiegels en Schilderijen, waaronder: 4 in Olieverf, Hang-, Kroon- en Tafellampen, Zilver- en Pleetwerken, Glas, Cristal- en Porcelein, eene groote partij zeldzame Bloemen in Japansche potten. Voorts: een ruime Palankin, een Vis-à-Vis Toerwagen, een Koets, Europesche Tuigen, alsmede: een span goed gedresseerde en hardloopende Preanger Wagenpaarden (Schimmels), een span Overwalsche dito, een goed Bendypaard en wat verder te voorschijn zal worden gebragt.

De ZONDAG te voren voor een ieder te bezigtigen, terwijl SOESMAN & Co., zich gaarne met Commissiën voor deze Vendutie belasten. (308)

Op een' nader te bepalen dag,

in de eerste helft der maand MEI, zal op publieke

VENDUTIE

verkocht worden:

DE SCHEEPSTIMMERWERF,

sedert jaren gedreven door de firma CURTIS & DORMAAR staande en gelegen in de kampong Baroe naast de werf van de firma COHEN DE VRIES, met Woonhuis, Bijgebouwen, Loodsen, Kielligter, Vlotten en Inventaris.

Nadere informatie te bekomen bij

(303) C. J. VAN BUEREN.

IJzer in bladen, van verschillende dimensien, alsmede alle soorten van Engelsch en Zweedsch Plat-, Vierkant- en Rond Staaf-IJzer, te bekomen bij

[312] SOESMAN & Co.

WEDEROM ONTVANGEN:

Gerookte Ossenhaas in Reuzel,

Delicieuse Hammen, Zoetemelksche Kaas [puik puik], Paté de foie Gras truffé, Foies d'Oie de *Strassbourg.*

[319] THOOFT & Co.

Pas Ontvangen:

Rookspek, Pekelspek, Saucijsjes, Rolpens, Engelsche Sprot, Ossetongen, Rookvleesch in blik, Cervelath Worst, Zweedsche Anchovisch, Machinaal Roggebrood, Moutarde Diaphane, Lengvisch, enz.

[320] BOTZEN.

Verkrijgbaar:

Tennent's Pale Ale

op ¼ kruiken en ½ flesschen.

Madeira Superior.
Port à Port Superior.
Petits Pois extra-fins, enz.

Alles van uitmuntende kwaliteit à Comptant bij

(342) J. J. RODENBERG.

Voorloopig Hoek Bloem- en Konijnenstraat.

Per Vesta:

Beste Fransche Tafel-Azijn,

Barcelona Brandewijn, Likeur Cognac (Champagne fine), John Alberty en Jules Robin Cognac.

[313] THOOFT & Co.

Gemaakte Heeren-Hemden

zijn tot verschillende prijzen à CONTANT te bekomen in het *Roomsch-Katholijke Weeshuis.*

(1755) J. H. SCHAEKEN.

PAS ONTVANGEN:

Parijsche Verlakt Lederen lage **BOTTINES,**

(311) GONZALES & Co.

De Wed. A. G. SMIT & Co.

RIJTUIG-FABRIEK,

op den weg van Oenarang,

(607) TEGENOVER DE LOGE,

SAMARANG.

Per Vesta ontvingen wij:

Roode en Witte Constantia

ALSMEDE:

Roode en Witte Portwijn.

[309] THOOFT & Co.

PAS ONTVANGEN:

Overheerlijke Zoetemelksche, Leidsche, Edammer en

Zwitsersche-Kazen.

(321) SOESMAN & Co.

MAGAZIJN van EUROPESCHE en INLANDSCHE

MEUBELEN,

IN ONS LOKAAL

Hoek van de Heeren Straat.

(2088) CHEVALLIER & Co.

Piano's.

Fleig (méchanique Bohden.) steeds ruime keus, bij J. H. SCHAEKEN.

(158) *R. C. Weeshuis.*

Ontvangen:

Plaat IJzer,

Spijkers van 1 tot 6½ d., Zink in bladen en blokken, gekookte en ongekookte Lijn-olij, Terpertijn-olij, aangemengde Verwen in blikken bussen van 25 en 10 ℔, Spaansch Groen, Cromaat Geel, Berlijnsch Blaauw, Zinkwit, Loodwit, Portland Cement, Glasruiten, Schilderij Glazen, Glazen Dakpannen, Glazenmakers Diamanten, Duimstokken enz.

[310] THOOFT & Co.

Van Trappe & Co.

RIJTUIG-FABRIEK

naast de Loge. (319)

SAMARANG.

Echt Perzisch Rosenwater

in kleine Kallebassen, bij

(322) SOESMAN & Co.

Door groote Aanvoeren

is de ondergeteekende in de gelegenheid gesteld, om de volgende Goederen tegen GOEDKOOPE prijzen van de hand te zetten; als:

Witte-, groene-, zwarte- en bruine aangemengde Verw, in blik.	ƒ 7.—
Zinkwit aangemengd, in blik.	„ 7.50
Lijnolie, per kelder.	„ 22.—
Zeildoek voor huiselijk gebruik à ƒ 25.—	„ 49.—
Menie per 25 ℔	„ 7.—
Touwwerk, per picol.	„ 56.—
Ceilon Touw, per picol.	„ 26.—
Traan, per kelder.	„ 30.—
Luiwagens, Handstoffers, etc., etc.	

(2351) VAN HULSTIJN & Co.

Per Vesta ontvangen:

Een groot factuur Engelsche

LAMPEN,

Kroonen van 4, 3 en 2 lichten, Hang-Lampen met en zonder drops, Tafel-Lampen, Muur-Lampen van 1 en 2 lichten, Kantoor-Lampen in soorten, Ballons en Onderschotels.

Alles tot zeer billijke prijzen te bekomen.

[324] THOOFT & Co.

Ontvangen:

Glaswerk voor Photografie,

Liggende Cuvetten voor ½ tot ¼ platen.
Afdampschalen van 6 tot 16 N.D. diameter,
Trechters, gerigt van 24 tot 30 „ „
Menglazen . 5 „ 12 „ „
Roerstafjes . 15 „ 36 „ lang.
Kookbekers in nesten van 5, 8 en 12 stuks.
Maatglazen van 25 tot 1000 cub. centimeters.
Pipetten met 80 druppels.
Glas-Thermometers, Spirituslampen met schroef tot Regeling der Vlam, Ether, Alkohol, Zout- en Zilverwegers, Glassnijdende Diamanten, Houten- en IJzeren-Hoofdsteunsels met gewrichten, benevens

eenige Chemicaliën.

Prijzen *franco* (343) H. F. GRIVEL.

DEPÔT

van

Europesche Rijtuigen,

IN ONS LOKAAL

NAAST DE BANK.

(2094) CHEVALLIER & Co.

Ontvangen:

Gedroogde Perzische Abrikozen,

ƒ 8 per kistje. (314) P. JOHANNES.

Per „Nagasaki" ontvingen de ondergeteekenden:

150 prachtige Fransche Salon- en Kamer-Spiegels, zoowel met als zonder supports.

(318) SOESMAN & Co.

Ontvangen:

Tarwe Bloem

der Maatschappij de **Korenschoof** Utrecht.

Bekroond op de Nat. Tentoonstellingen

in blikken bussen van 15, 30 en 48 pond; deze bloem is zeker het beste meel wat ooit geïmporteerd wordt, en zeer geschikt tot het maken van Gebak, enz.

(316) THOOFT & Co.

Soerabaijasche Aardappelen,

(317) bij P. JOHANNES.

Ontvangen:

Een klein partijtje van de zoo gunstig bekende:

Champagne Manuel ½ & ¼ fl. met daarbij behoorende ...

bij CHEVALLIER & Co.

Marmeren Vloersteenen,

van 11 tot 28 Rijnl. duimen,

benevens **PUIMSTEEN,**

steeds te verkrijgen te Batavia, bij

[344] HAAGER & SCHUURMAN.

Verkrijgbaar:

Versche Gebak-Amandelen

in zakken en flesschen, bij

(345) P. JOHANNES.

Ontvangen:

Meerschuimen Sigarenpijpjes.

(323) H. F. GRIVEL.

Eau de Cologne H&S.

van **F. Maria Farina No. 4711 te Keulen** door andere handelshuizen thans Eau de Cologne onder bovengenoemd merk geïmporteerd wordende niet door **F. Maria Farina No. 4711 te Keulen** gefabriceerd en uitgezonden, zoo worden belanghebbenden attent gemaakt, dat bij de ondergeteekenden alleen en uitsluitend de **echte Eau de Cologne van F. Maria Farina No. 4711,** te bekomen is, en dat die tot herkenning voortaan behalve het merk H.&S. nog voorzien zal zijn van het stempel

HAAGER & SCHUURMAN.

HAAGER & SCHUURMAN.

de F. MARIA FARINA No. 4711 à *Cologne.*

Les contrefaçon de mon Eau de Cologne, m'engagent à prévenir le public, que le seul et unique dépôt de mon fabricat, se trouve pour le *Java* chez Messieurs *Haager & Schuurman à Batavia,* à la quelle maison on peut s'adresser avec la même confiance qu'à moi-même.

F. MARIA FARINA, No. 4711.

Onze eenige Depôt-Houders zijn:

Te *Samarang* de Heeren DORREPAAL & Co.
„ *Soerabaya* „ B. KOPERSMIT & Co.

BATAVIA, 1865. (346) HAAGER & SCHUURMAN.

Volks-Encyclopaedie.

Algemeen Woordenboek

BEHANDELENDE:

Kunsten en Wetenschappen, de Levens van beroemde Mannen en Vrouwen (vooral die van onzen tijd), Nijverheid, Fabrieken, Stoomwezen, Stoomwerktuigen, Landbouw, Veeteelt, Tuinbouw, Bloemen, Kruiden, Gewassen, enz., enz., enz.

DOOR

EENE VEREENIGING VAN ZAAKKUNDIGEN.

9 deelen, in 3 banden gebonden, prijs . ƒ 12.—

(284) DE GROOT, KOLFF & Co.

à Contant verkrijgbaar:

Puike Boter.	ƒ 15.—
Edammer Kaasjes.	„ 2.—
Rookspek, per flesch.	„ 7.—
Pekelspek id.	„ 8.—
Hammen.	„ 8.—
Rolpens.	„ 7.—
Rookzalm, per blik	„ 7.—
Haring, per vaatje.	„ 2.50
Ansjovisch, per pot.	„ 2.50
Valker Bier, per 24/2 flesschen.	„ 11.—
Engelsch Bier.	„ 9.—
Versch Selterswater 50/2 kruiken.	„ 15.—
Genever A.V.H. per kelder.	„ 15.—
Fransche Frambozen.	
Aard- en Moerbijen op Water, per fl.	„ 3.—
Manilla-Sigaren Cortados en Cavitas, per mille	ƒ 50.— en „ 60.—

(2727) P. JOHANNES.

NAAM- & RANGLIJST

der Officieren van de Land- en Zeemagt in Ned.-Indië, **voor het jaar 1865.**

Prijs ƒ 1.50 franco per Post.

Regerings-Almanakken en Naamlijst der Europesche Inwoners in Ned.-Indië — te zamen . . ƒ 8.—

(325) DE GROOT, KOLFF & Co.

DE PILLEN VAN HOLLOWAY.

De Inwoners van Java zijn zeer blootgesteld aan rhumatick vooral in het regenachtige en koude jaartijde. Holloway's Zalf is dan eenschat die men onmogelijk te hoog waarderen kan. De te zamengetrokkene gewrichten goed ingewreven met deze doordringende Zalf herkrijgen spoedig derzelver vroegere buigzaamheid, en de pijn en ontsteking welke met eene gevaarlijke rhumatiek altijd gepaard gaan, worden onveranderlijk door dezelve verligt. Zelfs in gevallen waarin de ledematen gedeeltelijk krachteloos geworden waren hebben ze hunne bewegingskrachten en oorspronkelijke sterkte herkregen. Zenuwziekten, Tic-douloureux, en alle andere ongesteldheden van het zenuwgestel worden met dezelfde gemakkelijkheid door deze beide middelen genezen. De Pillen, door derzelver regt streeksche werking op alle afzonderingen der vochten en door deze op het bloed, zijn eenen edelen hulpgenoot voor de Zalf.

De Prijzen zijn als volgt:

Doosjes Pillen à .... ƒ 1.— ƒ 3.— ƒ 5.—
Potjes Zalf à .... „ 1.— „ 3.— „ 5.—

Elk doosjes en potje is vergezeld van eene aanwijzing, hoe men de Zalf en Pillen gebruiken moet.

Ze zijn op franco aanvrage à Contant te bekomen:

Te *Batavia* bij S. B. VAN KLEEFF & C°.
„ „ „ SCHREUDER & VAN DER CRAB.
„ *Soerabaija* „ D. MAURITZ M. ...
„ „ „ ...
„ „ „ Gebrs. VAN DELDEN & C°.
„ *Probolingo* „ ZIMMERMAN & C°.
„ *Banjoemaas* „ M. S. CHEEHMAN.
„ *Poerworedjo* „ J. KALDEN.
„ *Djocjakarta* „ KOE DJAMBOE.
„ „ „ Wed. C. W. v. D. LAAN.
„ *Soerakarta* „ M. J. HANSSENS.
„ „ „ ZWAGER en LENKENG.
„ *Tagal* „ Mevr. de Wed. VAN DORT.
„ „ „ A. J. VAN DER VOORT.
„ *Cheribon* „ W. GALISTAN.
„ „ „ M. BLOK & C°.
„ *Buitenzorg* „ SCHREUDER & VAN DER CRAB.
„ „ „ A. J. VAN DER VOORT.
„ *Tjandjoer* „ SCHREUDER & VAN DER CRAB.
„ *Salatiga* „ Q. M. R. RAMSBURG.
„ *Samarang* „ DE GROOT, KOLFF & C°., G. C. T. v. DORP
SOESMAN & C°.

(293)

Zeestrand No. 57.

Photografisch Atelier van

LAZARE & CO.

dagelijks geopend des morgens 9 — 11 uur.

Visite-Kaartjes per 12 stuks ƒ 24.—

(326)

LET WEL!

De ondergeteekende geven bij deze hunne geëerde begunstigers kennis, dat van af heden, in hunne firma is opgetreden den Heer **J. PELLE,** exbaas van 's Gouvernements Constructie-winkel; bevelende wij ons dus ook aan, behalve voor de Wagen-makerij, tot het maken en repareren van Paarden, waartoe alle dagen en ieder uur gelegenheid zal bestaan.

(347) de Wed. A. G. SMIT & Co.

SAMARANG, 20 Februarij 1865.

Javasche

Stoomsleepboot Maatschappij.

Ingevolge Art. 5 der Statuten maakt de Directie van voornoemde Maatschappij bekend, dat op 1 Maart e. k. over de tweede storting à 25% van het ingeschreven kapitaal beschikt zal worden.

C. J. v. BUEREN, *Directeur.* (328)
JHR. C. G. v. HAEFTEN, } *Commissarissen.*
F. H. SCHMIDT,

De ondergeteekende verzoekt beleefdelijk aan zijne Debiteuren, hun debet ten spoedigste te willen afdragen aan den heer **J. KALDEN** te *Poerworedjo.*

(290) MAFFICIOLI DEL CASTELLETTO.

TE KOOP EEN GEBRUIKTE

REISWAGEN,

(335) te bevragen bij Uitgevers dezer Courant.

Advertentie W & C Locomotief No. 6, 20 Januarij 1865.

De bij bovenstaande Advertentie geprojecteerde Verhuur of Verkoop van de helft in een **KOFFIJLAND** geenen voortgang zullende hebbende, wordt daarvan bij deze kennis gegeven.

SAMARANG, 20 Februarij 1865. (348)

TE HUUR Met 1ste Maart e. k.:

Het HUIS bewoond door, en te bevragen bij

(330) Mevr. THIRY.

TE HUUR

Het Huis over de Roomsche Kerk, thans bewoond door den WelEdg. Heer Dr. *Dozy*.

Te bevragen bij (331) DORREPAAL & Co.

TE KOOP:

EEN PAKHUIS

aan de groote Rivier, te bevragen bij

(332) C. A. REIJERS qq.

Risico's tegen Brand- en Zeegevaar,

worden aangenomen voor rekening van:

De 1ste N. I. Zee- en Brand-Assurantie-Maatschappij.

De 2de N. I. Zee- en Brand-Assurantie-Maatschappij.

De Nederlandsche Lloyd.

De Soerabajasche Zee- en Brand Assurantie Maatschappij

Ten kantore van B. KOPERSMIT & Co.,

(43) *Samarang*

Noord Hollandsche Brand-Verzekering Maatschappij gevestigd te Amsterdam

Brand-Verzekering Maatschappij „EUROPA" gevestigd te Amsterdam.

Nederlandsche Zee- en Brand-Verzekering Compagnie gevestigd te Rotterdam.

De ondergeteekenden belasten zich met het sluiten van Polissen van Assurantie tegen de ter plaatse gebruikelijke premiën.

De Hoofd-agenten der Internationale Crediet- en Handels-Vereeniging „Rotterdam"

(1198) J. VAN MAANEN.

BATAVIA C. S. VAN HEEKEREN.

SOERABAIJA Agentschap der Intern. Cred.- en Hand.-Vereeniging „Rotterdam".

ALGEMEENE ASSURANTIE MAATSCHAPPIJ

HELVETIA,

GEVESTIGD TE

ST. GALLEN, ZWITSERLAND.

De ondergeteekenden, daartoe gemagtigd, zijn bereid, Risico's tegen Zeegevaar op de gewone condities te teekenen.

(1348) E. MOORMANN & Co.

Ter bijlading naar Soerabaija

aangeboden het Ned. Schip

STAD ASSEN,

Kapt. H. J. Haverbult.

hoogstwaarschijnlijk om in den loop der volgende week van hier te vertrekken.

Informatiën bij *De Agenten,*

(334) B. KOPERSMIT & Co.

Houder van Cognossement

AAN ORDER OVER:

G & C 1182/1243 **60 Bundels Koopmanschappen.**

afgeladen door C. STEINWEG en alhier aangebragt per Ned. schip *Vesta*, Kapitein A. VAN DER FIJK, gelieve zich ten spoedigste bekend te stellen, bij

De Agenten,

Internationale Cred.- en Handels-Vereeniging Rotterdam, Hoofd-Agentschap op Java. (333)

Geboorten.

B[illegible] JACOBA VON HOMBRACHT, geb. van *Hogezand*.

BANJOE BIROE, 9 Febr. 1865. (349)

Sterfgevallen.

Op den tienden Februarij 1865 overleed te Japara in den ouderdom van ruim drie en dertig jaren, mijne hartelijk geliefde echtgenoote vrouwe HELENA DOROTHEA DESSAUVAGIE, geboren *Martens*, mij nalatende acht kinderen allen nog te jong om hun onherstelbaar verlies te beseffen.

JAPARA, den 15 Februarij 1865. (336)

Eenige kennisgave. DESSAUVAGIE.

OFFICIEEL GEDEELTE.

DOOR ZIJNE EXCELLENTIE DEN GOUVERNEUR-GENERAAL *zijn de volgende beschikkingen genomen:*

CIVIEL DEPARTEMENT.

ONTSLAGEN: Uit 's lands dienst, de leerling-letterzetter bij de landsdrukkerij te Batavia J. P. Smit.

VERLEEND: Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den algemeenen ontvanger van 's lands kas te Padang W. F. Godin, en aan den kommies bij de komptabiliteit op het bureau van den gouverneur van Sumatra's Westkust H. F. Verhoest. Een tweejarig verlof naar Nederland, aan den onderwijzer van de gouvernements lagere school te Padang-Pandjang (Sumatra's Westkust) P. C. van Ghert. Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den geweezen letterzetter der eerste klasse bij de landsdrukkerij te Batavia Ch. J. M. E. Austermann, thans op wachtgeld.

BENOEMD:

Bij de Algemeene Secretarie.

Tot hoofd-kommies, de eerste kommies mr. W. Stortenbeker Jr. Tot onder-chef van de afdeeling statistiek, de eerste kommies ter algemeene sekretarie jhr. mr. J. C. [illegible] Nedermeijer van Rosenthal. Tot eerste kommiezen, de tweede kommiezen ter algemeene sekretarie W. C. Veenstra en jhr. C. H. A. van der Wijck. Tot tweede kommiezen, de tweede kommies bij de direktie der produkten en civiele magazijnen L. van den Bor Jr., en de derde kommies ter algemeene sekretarie H. L. Frank. Tot tijdelijk derden kommies, de geëmploijeerde ter algemeene sekretarie M. A. C. Herderschee. Tot assistent-resident van Galoe (residentie Cheribon), de assistent-resident van Hila en Larieke (gouvernement der Moluksche eilanden) J. B. Westenberg. Tot assistent-resident van Hila en Larieke (gouvernement der Molnksche eilanden), tevens vendumeester aldaar, de ambtenaar der eerste klasse voor de burgerlijke dienst in Nederlandsch-Indie mr. J. P. Metman, laatstelijk kanselier van den konsul-generaal der Nederlanden in Japan, thans op wachtgeld. Tot ontvanger der inkomende en uitgaande regten, tevens haven- en pakhuismeester te Benkoelen, de kommies-visitateur bij de kontrôle en recherche te Batavia F. G. F. von Schukkmann. Tot kommies-visitateur bij de kontrôle en recherche te Batavia, de ontvanger der inkomende en uitgaande regten, tevens fungerend havenmeester te Bandjarmasin, J. W. Kroon. Tot ontvanger der inkomende en uitgaande regten, tevens fungerend havenmeester te Bandjarmasin, de ambtenaar op wachtgeld C. F. Neuendorff, laatstelijk kommies ontvanger der inkomende en uitgaande regten, tevens havenmeester te Baros (Sumatra's Westkust). Tot substituut-griffier bij den raad van justitie te Soerabaija, de ambtenaar der eerste klasse voor de burgerlijke dienst in Nederlandsch-Indie mr. H. C. Joosten, onlangs uit de Nederlanden aangekomen. Tot tweede kommies bij de landsdrukkerij, de derde kommies bij de direktie der producten en civiele magazijnen C. J. H. Jacobs.

Bij het Binnenlandsch Bestuur in de Residentie Palembang.

Tot kontroleur der eerste klasse, de kontroleur der tweede klasse bij het binnenlandsch bestuur in het gouvernement van Sumatra's Westkust J. C. Schoggers. Tot kontroleur der derde klasse, de ambtenaar ter beschikking van den resident van Palembang J. H. H. Dornseiff.

GOEDGEKEURD,

dat door den Direkteur der Kultures.

ZIJN GEPLAATST: In de residentie Samarang, ter beschikking van den resident aldaar, de benoemde amtenaren ter beschikking jhr. J. P. W. van der Willige von auf Altenstadt en P. . Varkevisser. In de residentie Kadoe, ter beschikking van den resident aldaar, de benoemde ambtenaar ter beschikking G. C. A. Halewijn. In de residentie Bagelen, t r beschikking van den resident aldaar, de benoemde ambtenaar ter beschikking D. de Wit. In de afdeeling Patjitan, ter beschikking van den assistent-resident aldaar, de benoemde kontroleur der derde klasee G. H. Blanken.

ZIJN WEDERGEPLAATST: In de residentie Soerabaija, ter beschikking van den resident aldaar, de kontroleur der tweede klasse W. A. Ker[illegible], onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd. In de residentie Cheribon, ter beschikking van den resident aldaar, de kontroleur der tweede klasse H. Malock Houwer, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.

ZIJN OVERGEPLAATST: Uit de residentie Soerabaija naar de residentie Madura, ter beschikking van den resident aldaar, de kontroleur der tweede klasse jhr. C. de Gijzelaar Uit de residentie Madura naar de residentie Kediri, ter beschikking van den resident aldaar, de Kontroleur der eerste klasse T. Meijer. Uit de residentie Kediri naar de afdeeling Banjoewangi, ter beschikking van den assistent resident aldaar, de Kontroleur der tweede klasse J. H. Hagen. Uit de afdeeling Patjitan naar de residentie Pasoeroean, ter beschikking van den resident aldaar, de kontroleur der derde klasse, C. W. L. Fleur

MILITAIR DEPARTEMENT.

ONTSLAGEN: Eervol, uit Z. M. Militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de Majoor der infanterie H. W. van Oijen.

VERLEEND: Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den apotdeker der tweede klasse G. Stompendissel

MARINE DEPARTEMENT.

BEVESTIGD: In de thans door hem waargenomen betrekking van equipagemeester bij het marine établissement te Onrust, de op verzoek eervol uit Z. M. zeedienst ontslagen luitenant-ter-zee der eerste klasse van de Nederlandsche marine J. P. M. Williuck; met bepaling voorts, dat luitenant-ter-zee der eerste klasse bij het Indisch sedentaire zeeweezen zal overgaan.

Samarang.

Toen de Europeanen en in 't algemeen de Christenen hun Nieuwjaarsfeest vierden, was het door de overheid, meenen wij, verboden, op de groote wegen vuurwerk af te steken. Nu weten wij niet, of ook dezer dagen den Mahomedanen een dergelijk verbod is bekend gemaakt; — 't is mogelijk, — maar indien dit het geval mogt zijn, dan is daaraan al zeer slecht de hand gehouden en indien het verbod niet werd uitgevaardigd, dan mag men wel vragen, waarom dan uitzondering gemaakt werd.

— Als een voorbeeld van Hollandsche naauwgezetheid kunnen wij hier mededeelen, dat voor het vaandel, waarmede de Koning de Samarangsche Schutterij vereerd heeft, behoorlijk de inkomende regten betaald zijn!

— De hoog gespannen verwachting aangaande de opkomst van het publiek bij gelegenheid van de laatste voorstelling van het Liefhebberij-Tooneel is volkomen bevredigd; de zaal was eivol. Den acteurs-dilettanten was dit zeker een aangename voldoening, tot belooning van de bestede moeite. Het spel verwierf de goedkeuring van de aanwezigen; zoowel de Generaal, de Kapitein, Roest, als Josephine en Antje werden toegejuicht.

Met ongeduld zag men echter uit naar het gelegenheidstableau, dat met den aanvang van 's Konings geboortedag moest voorgesteld worden. Na den „Minnaar op de Proef" sloeg het dan ook al zeer gaauw in het Komedie-Gebouw middernacht, het scherm werd opgehaald, een Bengaalsch vuur verlichtte het tooneel. De onvermoeide, ijverige Heer KLATT droeg toen een zeer toepasselijk gelegenheidsgedicht voor ter eere van den Vorst, wiens buste aanschouwd werd, en daarna zongen de Weezen twee coupletten van het „Wien Neêrlandsch bloed." Het geheel maakte een uitmuntenden indruk en was een goede voorbereiding voor den volgenden dag.

Deze ging echter tamelijk kalm voorbij. Des morgens had er eene parade plaats, waarbij zooals velen dachten het nieuwe vaandel zou uitgereikt worden, doch dit laatste gebeurde niet, daaraan moet een bijzondere dag worden gewijd. De parade muntte uit door eenvoudigheid. Verder hoorde men de gebruikelijke saluut-schoten; aan vele huizen wapperde de vlag, ofschoon wel eens omgekeerd (blaauw, wit en rood,) dronken soldaten slenterden langs den weg, — in de kazerne waren weinig vermakelijkheden — en 's avonds danste men in de Societeit tot laat in den nacht.

Zoo ongeveer werd 's Konings verjaardag te Samarang gevierd in den jare 1865!

Ingezonden Stukken.

Het verslag van de H. H. van Dolder en Morbotter.

De schrijver in de Java-Bode van 28 Januarij en 15 Februarij jl. behandelt het verslag door den Heer V. J. VAN DOLDER en mij uitgebragt over de werkwijze op de fabriek Poerwodadie onder de leiding van den Heer MONTCLAR.

Volgens zijne mededeeling beoogde hij niet de levering eener kritiek, maar wel om de algemeene belangstelling meer gaande te maken. — Of nu zijne voordragt getuigt van die bedoeling mag in het midden blijven, en de goede wil vòor lief worden genomen.

De criticus (malgré lui) moet het echter ook voor lief nemen, — dat de verslaggevers, zoowel wat het doel hunner Commissie als enkele punten van het verslag betreft, vermeenen alleen verantwoording en rekenschap verschuldigd te zijn aan de beide ligchamen, op wier verzoek zij de werkwijze te Poerwodadie hebben nagegaan, en dat zij zich dan ook zullen bepalen, om aan het oordeel der Kamer van Koophandel en der Handels-Vereeniging te Samarang de beslissing overtelaten of zij, — voor zoo verre de omstandigheden dit veroorloofden, — aan het doel hunner zending hebben voldaan.

Voorzeker is de aandacht dier beide Ligchamen gevestigd op de leemten van het verslag, en zullen die des noodig later wel in het algemeen belang worden aangevuld. De opmerking van den criticus omtrent de fout in het verslag is juist.

De fout is deze: de 10 potten raffinade gaven, na centrifugatie 430 liters stroop, en de 10 potten oude bereiding 512, en niet omgekeerd zoo als werd opgegeven.

Wat het verdere betreft, slechts op één van de vele punten der kritiek, die hoewel niet bedoeld dan toch geleverd is, wensch ik te antwoorden.

De verslaggevers veroorlooven zich om met den criticus te verschillen in de meening, *dat om zeer duidelijke redè*, van de Tjing gewone bereiding oud gekookt, zich minder stroop heeft afgescheiden, dan van de gezuiverde Tjing jong gekookt. Volgens hunne opvatting is het tegendeel waar.

Van de Tjing oude bereiding heeft zich meer stroop afgescheiden, omdat bij de gezuiverde Tjing de kristalvorming zooveel beter voorbereid was, en door de behandeling dier Tjing zoo veel minder suiker onkristalliseerbaar was gemaakt.

Van daar, dat niettegenstaande het meerdere water gehalte door de mindere verdamping (het jonger koken) overgebleven, de vulmassa der raffinade later meer suiker en minder stroop heeft opgeleverd, dan die der oude bereiding.

De aangegeven cijfers bij de gekleide potten suiker toonden het verschil in de hoeveelheden stroop voldoende aan.

Bij eene onbevooroordeelde en bezadigde kritiek had m. i. eene verdere beschouwing en de vergelijking dier cijfers er toe kunnen leiden, om de nu aangegeven fout optesporen, en al ligt was er dan eerder aan eene vergissing als wel aan goocheltoeren met de suiker gedacht.

Eene opmerking in dien zin zou met weinig woorden de welwillende bedoeling en de meerdere theoretische en practische ervaring van den schrijver nog beter hebben doen uitkomen, — dan de beide geleverde artikelen, hoeveel omvattend ook. H. F. MORBOTTER.

Samarang, den 19den Februarij 1865.

Binnenlandsche Berigten.

Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo.

Ten vervolge van het voorkomende in ons nommer, van den 7den dezer, kunnen wij, door de ontvangst van berigten, in dato 1 dezer, nog het volgende mededeelen omtrent den stand van zaken in dit gewest.

Op 28 Januarij kwam te Bandjermasin aan Z. M. stoomschip Madura, ter vervanging van Zr. M. stoomschip Admiraal van Kinsbergen, welke bodem zich nog aan de Thewe bevond, doch zoo spoedig mogelijk afgelost zou worden.

In de afdeeling Doesoon en Bekompaij bleef in het algemeen de stand van zaken bevredigend.

In de afdeeling Boven-Doesoon waren de pogingen, om den beruchten muiteling Mas Demang (Waukang) en andere hoofdopstandelingen, langs den weg van overreding tot onderwerping te brengen, mislukt. Bij die opstandelingen zou zelfs het voornemen bestaan, om zoodra de padioogst zou zijn afgeloopen, de Thewe-oevers en de lager gelegen landstreken aan de Barito op nieuw te verontrusten.

Pangeran Maas Anom, die aan de binnen-Thewe verblijf houdt, bleef nog steeds eene vijandige houding tegenover Mangkoesari in acht nemen.

Ten einde de goedgezinde bevolking aan de monding der Thewe te beschermen, zou aldaar eene tijdelijke versterking opgerigt worden, met eene militaire bezetting.

In de afdeeling Martapoera bleef de stand van zaken dezelfde. Er liep een gerucht dat de hoofdopstandeling Hadji Boejassin met 4 volgelingen, zijne vrouw en zijn zoon, de wijk zou hebben genomen naar Oeloe-Soengei (Barabei-ie) grenzen van Tabalong. Nasporingen daaromtrent werden in het werk gesteld.

In de afdeeling Amoenthaij werden de omstreken van Thewadak-Boekoe door patrouilles doorkruist, zonder dat iets van den hoofdmuiteling Rasied ontdekt werd. Al het mogelijke werd echter in het werk gesteld om zijne tegenwoordige schuilplaats te ontdekken.

Het eenigen tijd te Kaloewa gestationeerde detachement keerde naar zijne garnizoens-plaats terug.

In de afdeeling Groote- en Kleine Dajak en in de Zuider afdeeling mogt de stand van zaken gunstig genoemd worden.

Z. M. stoomschip de Linge vertrok naar Koetei, om daar eenigen tijd gestationeerd te blijven.

Landmail Berigten.

Engeland.

LONDON, 10 December. Het binnenlandsch of plaatselijke nieuws is zeer luttel. Eene jonge dame, die uit den spoortrein stapte vóór dat deze stilstond en viel, zoodat haar kleed in de raderen gevat werd, en zij medegesleept of verbrijzeld zou geworden zijn zonder den bijstand van een heer, die met veel tegenwoordigheid van geest het kleed losrukte, — ziedaar een der stadsnieuwtjes, waartegenover een aangenamer uitkomst staat van eene jonge dame, aan wien door den jury £ 1000 toegewezen werd, als schadevergoeding voor de trouweloosheid van haren minnaar, die, toen hij bij de ouders van zijne beminde inwoonde, haar beloofde te trouwen en het niet deed. Hoe velen zijn er misschien, die zich voor 12,000 guldens dezelfde teleurstelling getroosten zouden! Vervolgens leest men van een molenaar te Partington, die bezig was op een der molenwieken een zeil te herstellen, toen de molen, door den sterken wind geperst, door den vang liep, en de man die zich stijf vasthield, vier of vijf maal ronddraaide tot grooten schrik van het landvolk dat tegenwoordig was, tot dat een buurman den molen tot staan bragt en den molenaar, die geheel zwart in het aangezigt was, redde.

Het nieuws zou niet kompleet zijn zonder ten minste éene misdaad. Te Birmingham sneed een man aan zijne ontrouwe echtgenoot zes duim in den hals, doch gelukkig zonder haar, naar het schijnt, eene doodelijke wond toe te brengen. De vrouw was vroeger met een ander weggeloopen, teruggekeerd en verzoend, doch had den dag vóór de misdaad haren minnaar in huis ontvangen, alwaar de echtgenoot hem aantrof. Mogt de vrouw sterven, dan zal er in dit geval geen doodvonnis voltrokken worden.

— De *Army and Navy Gazette* zegt dat de fransche regering beter dan de engelsche weet partij te trekken van de uitkomsten der werking van de verschillende soorten van geschut in het gevecht tusschen de *Kearsarge* en de *Alabama*, nl. dat gegroefd geschut van betrekkelijk klein kaliber geen partij is tegenover de zware Dahlgren- en Rodman-stukken. Tengevolge daarvan heeft dan ook eerstgenoemd bewind de reeds gelaste vervaardiging der 6 tons stalen gegroefd stukken uitgesteld, en in plaats daarvan bevel gegeven tot de levering van twee Blakeleys elf duims kanonnen, twee zware Armstrong-stukken en twee of meer stukken uit Amerika, terwijl alsnu bij de fransche marine het plan bestaat om achtervolgens de 30 en 50 ponders aan boord der schepen door ander geschut te doen vervangen.

Duitschland.

De Zeidlersche Correspondenz behelst het volgend zeer opmerkelijk artikel: „Ofschoon de stemming der Bondsvergadering over de terugroeping der executie-troepen uit het Hertogdom Holstein ter gunste der eischen van Pruissen en Oostenrijk is uitgevallen, heeft zich zoo als men weet, een aantal leden van den Bond in dien zin verklaard, dat de Bondsvergadering, die ten opzigte der terugroeping van de Bondsvergadering volle competentie bezit, geregtigd is ook na het sluiten van den vrede het bezetten van het Hertogdom door Bondstroepen voor te schrijven. Deze meening bleef in de minderheid, maar er is weinig zekerheid voorhanden dat niet, door de coalitie van Midden- en Kleine Staten, eenmaal eene meerderheid voor met het Bondsregt strijdige besluiten verkregen worde. De koninklijke Regering heeft het derhalve als haren pligt beschouwd, met het oog op eene mogelijke gebeurtenis, bij tijds hare besluiten te doen kennen, en hierdoor het gevaar voor eene botsing voor te komen. Op den dag zelf na de bedoelde stemming der Bondsvergadering (derhalve den 6 december), heeft het Pruissisch Kabinet aan die Staten, welke aan de bevoegdheid der Bondsvergadering eene met de regtmatige veronderstellingen niet [illegible] willen geven, [illegible] heden willens is inbreuking op de bevoegdheid te dulden, die het, gemeenschappelijk met Oostenrijk, door den vrede van 30 october verworven heeft. Mogt het echter gelukken eene meerderheid van den Bond voor zoodanige inbreuken te doen stemmen, dan zou Pruissen dit als een Bondsbreuk aanmerken, en, na de moedwillig te weeg gebragte verzwakking van het Bondsregt, alleen nog aan zijne pligten als Groote Mogendheid de regelen voor zijne verdere handeling ontleenen."

— Van eene doorgaans goed onderrigte zijde wordt verzekerd, dat, ten opzigte der tusschen Pruissen en Sleeswijk-Holstein te maken schikkingen over de marine, door Oostenrijk geene bezwaren gemaakt zijn geworden. Het Weener Kabinet heeft er niets tegen, dat Pruissen versterkte maritieme stations in de Hertogdommen erlangt, om die als oorlogshavens voor zijne vloot te bezigen, en daarin natuurlijk dan ook bezettingen legt; ook zou het zich daarmede vereenigen, dat jaarlijks eene ligting uit den Sleeswijk-Holsteinschen zeemansstand ter beschikking der Pruissische marine gesteld zal worden. Evenmin maakt men er te Weenen bedenking tegen, dat Pruissen bezetting te Rendsburg behouden zal. Daarentegen beschouwt men te Weenen de inlijving van het Sleeswijk-Holsteinsch contingent in het Pruissisch leger reeds daarom als onuitvoerbaar, omdat bepaalde voorschriften der militaire Bondsexecutie zich daartegen verzetten. Bij dit alles mag niet uit het oog verloren worden dat, zoo lang de Hertogdommen geen zelfstandig bestaan verkregen hebben, al die punten niet beslissend kunnen worden opgelost.

Het zelfde geldt van den eisch der dagbladen in de Hertogdommen, dat aan de schepen het regt tot het voeren van de Sleeswijk-Holsteinsche vlag vergund moge worden. Zoo lang er toch geen Staat Sleeswijk-Holstein is, kan het voeren van eene afzonderlijke vlag die handelsvoordeelen niet verschaffen, waarin de schippers het meeste belang stellen.

— Zie hier een nieuw staaltje van regeringswillekeur, zoo als zij reeds sinds geruimen tijd in Pruissen wordt aangetroffen: Een te Görlitz verschijnend blad, *der Anzeiger*, werd vervolgd ter zake van hoon en laster tegen den gouverneur van Liegnitz. De regtbank sprak het blad vrij; maar wat was hiervan het gevolg? Op verzoek van den voorzitter van het hof van appel te Glogau, werd de voorzitter der regtbank die de vrijspraak had gegeven onbevoegd verklaard om als president te fungeren bij de behandeling van drukpersprocessen of van delikten begaan tegen ambtenaren, en drie gemeenteraadsleden, die getuigen *à décharge* waren, hebben scherpe berispingen gekregen.

Spanje.

MADRID, 22 Dec. De Koningin heeft heden de zitting der Cortes geopend met een troonrede, waarin o. a. het volgende voorkomt: Onze betrekkingen met het buitenland zijn steeds bevredigend, alleen Peru maakt hierop een uitzondering; de regering van dien staat zal echter tot de overtuiging komen dat het regt aan onze zijde is. Laat ons hopen dat tusschen Peru en ons de goede verstandhouding weldra hersteld worde, zonder eenige smet op onze eer. Door de officiëele aankondiging der troonsbestijging van Keizer Maximiliaan van Mexiko zijn de politieke betrekkingen met dit land hervat, nadat zij helaas! langen tijd afgebroken waren geweest. De Zuid-amerikaansche gemeentebesten zullen ontwaren dat Spanjes sympathie zuiver en ten eenenmale van heêrzuchtige bedoelingen vrij is. De zaken met Italie zijn nog hangende, als gevolg van de jongste diplomatieke gebeurtenissen. Wanneer de toestand in dat land voor goed zal geregeld zijn, zal mijne regering dien toestand in overweging nemen met de grootste voorzigtigheid welke het onderwerp eischt, zonder afbreuk te doen aan den eerbeid en de kinderlijke liefde die Spanje, als katholieke natie, betuigt voor den gemeenschappelijken Vader aller geloovigen. Tot de regeling der drukpers in overeenstemming met de grondwet zal u een ontwerp van wet aangeboden worden. Ik zie mij verpligt u mede te deelen dat de algemeene toestand van den Staat, in zijne gansche uitgestrektheid beschouwd, niet zeer voldoende is, en om daarin verbetering te brengen zal ik u een ontwerp van groot gewigt aanbieden." De *Epoca* gelooft dat deze paragraaf betrekking heeft op de kwestie van St.-Domingo. Volgens genoemd blad zal eene leening onvermijdelijk zijn.

Italië.

Volgens brieven in de *Gazette de France* zou te Rome een zamenzwering tegen het leven van den paus, kardinaal Antonelli en den ex-koning der Beide Siciliën ontdekt zijn. Zie hier eenige bijzonderheden desbetreffende, zoo als genoemd blad ze vermeldt: „Voor ongeveer zes maanden werd het komplot gesmeed te Bologna. In September jl. kwamen drie sluipmoordenaars te Rome; ieder hunner had vier passen. Zij maakten hunne zaken met de romeinsche politie in orde en namen hunne verblijfkaarten. Zij woonden niet te zamen en zagen elkander slechts 's nachts. Ofschoon zij zich als schoenmakers uitgaven, werkten zij niet, doch verteerden zeer veel geld. Ieder van deze drie personen was met een driesnijdend dolkmes en een pistool voorzien, welk laatste wapen met klein gehakt lood geladen was. Zij waren broeders en geleken zoo sterk op elkander dat persoonsverwarring onvermijdelijk was, te meer daar alle drie gelijk gekleed gingen. Een der drie zamenzweerders vertoonde zich nooit in het openbaar, en was bij de politie geheel onbekend; de tweede legde een groote gehechtheid aan den paus aan den dag, en vergezelde hem op al diens wandelingen, doch altoos alleen. Het drietal was in briefwisseling met eene vrouw, die vroeger te Rome woonde, doch sedert, naar Opper-Italië was vertrokken. Deze vrouw gaf hun bevelen, verstrekte hun geld en onderrigtte hen hoe zij wapenen in de stad brengen en onder de partijgangers verdeelen konden. Een brief uit Napels moet aan kardinaal Antonelli de eerste berigten aangaande dit komplot gegeven hebben. Hij hechtte er geen geloof aan, doch verwittigde de politie van de zaak, en de drie mannen werden in hechtenis genomen. De huiszoeking in hunne woning leidde tot de ontdekking van gewigtige papieren, waaronder kwitantiën van verdeelde geldsommen, naamlijsten enz.; op deze laatsten vindt men de namen van eenige voormalige pauselijke gendarmes. De drie gekerkerden verklaren Bassi te heeten en te Ferrara te zijn geboren; men gelooft echter dat hun ware naam Zurlani is en zij te Forli of Ravenna te huis behooren. Zij bevinden zich in de gevangenis San Michelino en het proces zal weldra aanvangen. Het komplot zou den 8 Dec. hebben moeten uitbarsten."

Amerika.

Te Colon is een komplot ontdekt, gesmeed door Zuider kapers, en dat ten doel had de poststoomboot *Salvador*, toebehoorende aan de Panama-spoorwegmaatschappij, weg te nemen. De zamenzweerders, die met handlangers te Havana in betrekking stonden, hadden aanvankelijk het plan het noord-amerikaansche stoomschip *Guatemala* te bemagtigen en daarna ook een poging te doen om den *Sacramento* te vermeesteren, welk schip met weinig moeite in een snelvarenden en degelijken oorlogsbodem veranderd kan worden. Doch de aanslag mislukte, daar de *Guatemala* vroeger vertrok dan men had verwacht. Volgens de *Panama Star* had de konsul der Vereenigde Staten te Colon van de zamenzwering kennis gekregen, en op het oogenblik toen de *Salvador* den 10 November jl. het anker ligtte, kwam op een gegeven teeken de bevelhebber van een daar liggend oorlogschip met een detachement soldaten aan boord van het [illegible]

en toen bleek het dat verscheidene dier lieden personen van het komplot waren. Bij het onderzoek, waartoe men overging, vond men bij hen kaperbrieven, handboeijen en wapenen. Daar de bewijzen van schuld onwederlegbaar waren, ging kapitein Davenport met het schip zoo ver in zee tot dat hij buiten het regtsgebied der republiek Columbia was gekomen, ten einde het onderzoek voort te zetten en de dertien schuldigen op het oorlogsfregat over te brengen.

De *Buenos-Ayres-Standard* vermeldt eene opstijging van een luchtballon, waarover het volgende wordt medegedeeld:

„Ten half drie ure rees het luchtschip statig op, onder de juichkreten van vele duizenden. Op eene hoogte van 3500 yards vond men den wind veranderd en veranderde den koers. Men salueerde de ter reede liggende schepen met het wuiven der vlaggen, en dit werd beantwoord door het hijschen der vlaggen aan de groote masten. Op 2000 yards hoogte kon men het gejuich aan boord der schepen hooren. Bij het veranderen van den wind trachtte men zoo mogelijk westelijk te komen. Toen daalde de ballon tot dat de ankers het water schoeren; de heer Walsh wierp ballast uit en rees weêr tot op 4000 yards in de rigting der Carapachay-eilanden. Nabij zonsondergang kondenseerde het gas te meer en de ballon daalde sneller, tot dat de ankers weer het water schoeren.

„Weder werd ballast uitgeworpen en rees men 3000 yards in de rigting van San-Fernando. Voor de derde maal daalde hij, midden op de Plata-rivier; men moest de ankers laten slippen en worstelde tusschen de lagere windstroomen naar San-Fernando en de hoogere naar de eilanden. De zon was nu geheel onder. Op nieuw daalde hij. De heer Walsh was gedwongen tot verdere ligting de kar weg te snijden, zich op het hoepwerk te plaatsen, en alle mogelijke voorziening te nemen. Hij rees nu voor de zesde maal, hooger dan vroeger, door de wolken heen, ongeveer 6000 yards. Hier scheen de zon hem op nieuw te rijzen, doch zij verdween aldra in onbeschrijfbaren glans.

„De koude was zoo hevig, dat zijne voeten geheel gevoelloos werden, en de einden eener lijn die in het water had gehangen, geheel en al ijs werden. Weder daalde de ballon met groote snelheid, kwam neêr in het water en de luchtschipper werd ten halven lijve door het natte element gesleurd. Zijne positie werd meer en meer kritiek, te meer daar de machine begon te draaijen. Gelukkig echter werd hij niet duizelig, en de touwen hielden het uit. De ballon rees eenigermate en nu ging het over het water heen met eene vlugt van 8 à 10 engelsche mijlen in het uur. Hij vergelijkt het met eene sledevaart over de sneeuw. Na ongeveer 90 minuten kwam hij aan land. Toen de ballon van zijnen last was bevrijd steeg hij weer op en verdween westelijk over San-Fernando.

Rusland.

Het aantal kloosters, krachtens de ukase van 8 November jl. gesloten, is 110, waarvan 32 wegens deelneming aan de politieke onlusten en 17 wegens overtreding der kanonieke voorschriften, waarbij het getal monniken is bepaald dat elk klooster te Warschau moet bevatten. Ziehier hoe men te werk ging bij de uitvoering van den maatregel: Kommisiën, bestaande uit militaire en civiele ambtenaren, kwamen in de haar aangewezen kloosters, lieten de monniken bij elkander komen en lazen hun het keizerlijk besluit voor. Vervolgens verzocht men hun zich te verklaren hoe zij wilden handelen: òf naar het buitenland vertrekken met een jaargeld van 150 roebels, òf zich doen opnemen in andere kloosters hunner orde. Ten einde geene stoornis in de kerkdienst te brengen, verstond men zich met de priors, om onder de uitgesloten kloosterlingen een of twee en zelfs drie priesters aan te wijzen ter verrigting van de dienst; aan de geestelijken gaf men, volgens gemaakte inventarissen, al de voorwerpen tot eene godsdienstoefening noodig; doch de cellen der monniken zijn verzegeld, in afwachting van de huiszoeking die nog volgen moet. Vergunning om in de stad te blijven werd verleend, behalve aan de dienstdoende geestelijken voor de kerken, aan al de leden der zendeling-kongregatiën die de betrekking van onderwijzer op het seminarie dier orde waarnemen, alsmede aan hen die de akademische lessen bijwonen.

DE OORLOGSBALANS.

(Ontleend aan het parijsche weekblad *Journal des Actionnaires*).

II.

Sedert wij ons vorig artikel schreven (*tusschen 1 en 7 Mei 1864*) hebben zich in Guernsey en Nizza stemmen bij de onze gevoegd: te Guernsey, de verschijning van *William Shakespeare*; te Nizza, de *Histoire de la rose*; de krachtige welsprekendheid van Victor Hugo gepaard aan het geestige gekeuvel van Alphonse Karr. Geven wij eerst het woord aan den tuinier van Nizza:

„Desniettemin is mijn besluit genomen, en na lang aarzelen, maar ook na lang onderzoek en rijp beraad, schrijf ik van boven op een blad wit papier en zoo mooi ik maar kan dit woord, dat, eens geschreven, bijna de helft van dan arbeid is: *Geschiedenis*. Toen ik op dit gewigtig punt een besluit genomen had, dat wil zeggen, toen ik mij tot geschiedschrijver benoemd had, vroeg ik mij welke geschiedenis ik zou schrijven. De geschiedenis van den oorlog of anderen held? Ja, laat ons van helden, van den roem spreken! Er zijn twee soorten van oorlogen: de eene is heilig; het is die welke gevoerd wordt voor de onafhankelijkheid, voor de vrijheid, voor de verdediging van vaderland, haardstede, gezin,....... maar de andere oorlog, — de schandelijkste, de monsterachtigste, de misdadigste, de meest radikale van alle menschelijke dwaasheden, — is die welke tot beweegreden heeft een beestachtige en wilde ijdelheid, die men overeengekomen is *liefde tot den roem* te noemen....... Aan die handelingen van dolle woede geeft men lieftalige namen; die lieden gaan *lauweren plukken, palmen oogsten*, even als de jonge dochters in de velden madeliefjes en klaprozen gaan plukken. Inderdaad, zij gaan armen en beenen plukken, schoven en mijten van lijken maken.

„O ja, spreken wij van de helden, van de overwinnaars, van den oorlog....... Twee buren, meer of minder potentaten, — bezield door eene edele roemzucht, of uit verveling, — kiezen een groote vlakte; — daar begonnen de aren onder den wind te rollen als een vruchtbare zee; daar verhieven zich de hutten der landlieden, die deze aren gezaaid hebben en met vreugde en trots ze zagen golven, — „„Wij gaan spelen,"" zeggen de helden; „„zuivert het groene kleed van die hutten en van die boeren!"" Is dit gedaan, dan schaart ieder van die twee helden op de verpletterde korenaren honderdduizend, tweehonderdduizend menschen, aan hunne gezinnen ontrukt, goed in de rigtingslijn, regt op, stijf als kegels. Nu de ballen!., ... de kogels! De kanonnen worden geladen, en elke held stelt of liever laat schieten, — want het zou voor die twee helden te vermoeijend zijn; zij zouden zich de vingers kunnen bezeeren. — Er komt een oogenblik waarop men de partij voor geëindigd verklaart; de omvergeworpen kegels worden geteld; de verminkte lijken of verstrooide ledematen worden op hoopen gezet. „„Zie, waarde neef, ik heb van u 30,000 man, 2000 armen en 3000 beenen stukgeslagen; van mij hebt gij slechts 28,000 man, 1500 armen en 2500 beenen kapot gemaakt; alzoo ben ik overwinnaar; geef mij het geld, de hutten en de kleederen dergenen die dood zijn........ En omhelzen wij elkander, waarde neef, de vrede is gesloten. Een anderen keer kunt gij *revanche* op mij nemen. Ik verlaat u thans, want ik moet door de eerepoorten trekken welke mijn volk mij oprigt.""

Wij hebben gezien, dat in vredestijd vier millioen menschen in Europa onder de wapenen waren; hoe groot zal hun getal wezen in tijd van oorlog? Onderstellen wij even dat Europa in 1864 een algemeenen oorlog begint; nemen wij b. v. Rusland, dat op den staat in ons vorig artikel voorkomt met 750,000 man. „In 1864 in de russische infanterie," zegt de heer G. Jauret in de *Presse*, „tot 695,511 man gebragt, en de afzonderlijke wapenen tot 114,159 man; hierbij moeten gevoegd worden 127,000 man belast met het bewaken der provinciën en 200,000 man reserve. Het russische leger telt derhalve thans 1,135,600 man." Nemen wij dezen maatstaf van legerversterking in oorlogstijd voor de verschillende staten aan, en hierin ligt niets onwaarschijnlijks, dan moeten wij het cijfer van 4,000,000 opvoeren tot 6,056,533 man, die in vredestijd 1000, in oorlogstijd 2000 fr. kosten zoodat één jaar oorlog in Europa, dank zij den vooruitgang in de kunst van oorlogen sedert Napoleon I gebragt, aan Europa zou kosten, — zonder te rekenen de armen, de beenen, de hoofden en de ligchamen die het schroot wegrukt, en met aftrek, tegen het zeer laag cijfer van 1000 fr. per man, van de 6,056,000 fr. welke deze lieden zouden hebben opgeleverd als zij hadden gewerkt, en zonder in aanmerking te nemen de groote verliezen der gebombardeerde steden, der vernielde veldgewassen, der verwoeste en verbrande dorpen enz. enz., — zoodat, zeggen wij, één jaar oorlog aan Europa zou kosten eene som van *twaalf millarden honderd-dertien millioen francs*, zonder de bijkomende, veelal nuttelooze uitgaven en zonder het materiëel, de ammunitie, transporten enz. enz.

Meent de beschaving dat zij dan een stap voorwaarts zal hebben gedaan? Wij gelooven het niet. „Bij het lezen van de courant," schreef ons onlangs de heer P. Pailottet, „zie ik er duidelijk in dat hooggeplaatste mannen, die luide en lang spreken, voor een gehoor uit voorname personen zamengesteld, zich tot taak stellen den haat van de eene natie tot de andere aan te stoken. In het openbaar betuigen zij hunnen haat tegen het buitenland, met name Engeland; naar hunne zienswijze bestaat de vaderlandsliefde alleen in het wenschen van den ondergang onzer buren ten profijte van Frankrijk; en om dezen goddeloozen wensch te regtvaardigen, roepen zij het regt van wederkeerigheid in en veronderstellen in de vreemdelingen tegen ons dezelfde gevoelens van haat, waarmede zij tegen hen schermen. Dit deed mij blozen over de eeuw, waarin wij leven, en over het land waarin ik geboren ben, en waar zulke redenaars hunne aangewezen plaats hebben op de hoogste sport der maatschappelijke ladder. Moet men niet protesteren tegen het verkondigen van zulke verderfelijke begrippen en verouderde vooroordeelen?"

Victor Hugo spreekt niet minder duidelijk in het opstel dat hij aan Shakespeare heeft gewijd. Hij zegt:

„In de eerste plaats, de vertering in menschen. Van 1791 tot 1814 heeft alleen Frankrijk, strijdende tegen het door Engeland gekoaliseerde Europa en daartoe gedwongen en genoodzaakt, in de slagtingen voor den militairen roem, en wij voegen er bij voor de verdediging van het grondgebied, opgeofferd *vijf millioen menschen*, dat is *zes honderd menschen daags*. Europa heeft, met inbegrip van het cijfer van Frankrijk, verteerd *zestien millioen zes honderd duizend menschen*, dat is: *tweeduizend dooden daags gedurende drie-en-twintig jaren*.

„In de tweede plaats, de vertering in geld. Wij hebben, helaas! geen ander authentiek cijfer dan dat van Engeland. Van 1791 tot 1814 heeft Engeland, om Frankrijk door Europa te doen funiken, zich gestoken in eene schuld van *twintig millarden driehonderdzestien millioen vier honderd zestig duizend drie-en-vijftig francs*. Deel dit cijfer door het cijfer der gedoode menschen, naar den maatstaf van twee duizend per dag gedurende drie-en-twintig jaren, dan krijgt gij tot uitkomst dat elk lijk, op het slagveld uitgestrekt, aan Engeland alleen *twaalfhonderd-vijftig francs* gekost heeft. Voeg hierbij het cijfer van Europa, een ongekend maar ontzettend hoog cijfer.

„Met die zeventien millioen dooden zou men aan Australië eene europesche bevolking hebben geschonken. Met de vier-en-twintig engelsche millarden, aan kanonschoten verteerd, zou men de gedaante der aarde veranderd, overal de beschaving gebragt en in de geheele wereld onwetendheid en ellende weggenomen hebben.

„Engeland betaalt vier-en-twintig millioen voor de twee standbeelden van Pit en Wellington. Helden bezitten, is mooi, maar het is eene groote weelde. De poëten kosten veel minder."

In een terugblik op de oorlogen, die van 1791 tot 1814 ramp en ellende over Europa bragten, wettigt de heer Germain Sarrut die ramingen van Victor Hugo. Hij doet uitkomen dat Frankrijk — Frankrijk alleen — 4,556,000 menschen opofferde, waarvan 2,476,000 als gevolg van de napoleontische konscriptie. Ziehier overigens den staat, die aan deze cijfers ten grondslag dient:

Ligting van	24 Junij 1791	150,000	man.
„ „	September 1792	100,000	„
„ „	24 Februarij 1793. . . .	300,000	„
„ „	16 April 1793	30,000	„
Rekwisitie van	16 Augustus 1793. . .	1,050,000	„
Konscriptie van	3 Vendémiaire jaar VII	190,000	„
„ „	28 Germinal jaar VII .	150,000	„
„ „	24 Messidor jaar VII .	110,000	„
„ „	28 Floréal jaar X. . .	120,000	„
„ „	5 Floréal jaar XI . .	120,000	„
„ „	5 Floréal jaar XII . .	60,000	„
„ „	5 Nivose jaar XIII. .	60,000	„
„ „	27 Nivose jaar XIII. .	60,000	„
„ „	2 Vendémiaire jaar XIII	80,000	„
„ „	15 December 1806 . .	80,000	„
„ „	7 April 1807	80,000	„
„ „	21 Januarij 1808. . .	80,000	„
„ „	10 September 1808 . .	80,000	„
„ „	12 September 1808 . .	80,000	„
„ „	1 Januarij 1809. . .	80,000	„
„ „	25 April 1809. . . .	40,000	„
„ „	5 Oktober 1809	[illegible]	„
„ „	13 December 1809 (twee dekreten)	160,000	„
„ „	1 September 1812 . .	120,000	„
„ „	11 Januarij 1813. . .	350,000	„
„ „	3 April 1813. . . .	180,000	„
„ „	24 Augustus 1813 . .	30,000	„
„ „	9 Oktober 1813. . .	280,000	„
„ „	15 November 1813 van al de ligtingen vóór 1814	300,000	„
	Te zamen . .	4,556,000	„

Deze opgave is niet volledig, want de heer Germain Sarrut brengt niet in rekening de 250,000 man die in 1791 onder de wapenen waren, ten zij hij ze doe dienen als equivalent voor dezulken welke die 23 jaren van roemrijke moorden overleefd hebben; maar dan nog zullen bij dit bloedig menschenoffer nog gevoegd moeten worden de 300,000 man die, aan de zijde der *blanken*, in de Vendée, Languedoc, Lozère, het leger van Condé enz. enz., in onze burgeroorlogen vielen. Men overdrijft alzoo niet als men het cijfer der door den oorlog gedoode Franschen op *vijf millioen* stelt, dat is: 217,400 per jaar, of ongeveer 600 per dag.

Wij spreken alleen van de Franschen, en men weet het, Napoleon *spaarde* tien jaren achtereen ZIJNE *soldaten*, door de Italianen, Belgen, Nederlanders, al de kontingenten der konfederatiën aan de Russen, Pruissen, Ostenrijkers en Engelschen tegenover te stellen. Het is derhalve volstrekt geen overdrijving, te verzekeren dat gedurende dat lange en bloedige 23jarige tijdvak van oorlog in Europa ongeveer *tweeduizend menschen daags* verslond.

Tegenover dit menschen verlies van Frankrijk stelt de heer Germain Sarrut de opofferingen in geld door Engeland gedaan. Deze zouden niet minder bedragen dan 20 milliarden 316,460,053 fr. voor buitengewone, en bovendien nog 5 millarden voor gewone uitgaven. Zie hier den door hem opgemaakten staat:

In	1793 . . .	113,625,000	in 3 pct.:	72.45
„	1794 . . .	277,950,000	„ „ „	66.09
„	1795 . . .	570,650,000	„ „ „	62.50
„	1796 . . .	454,500,000	„ „ „	63.10
„	1796 . . .	186,375,000	„ „ „	64.93
„	1797 . . .	454,500,000	„ „ „	53.28
„	1797 . . .	507,330,000	„ „ „	47.25
„	1798 . . .	429,250,000	„ „ „	48.08
„	1798 . . .	75,750,000	„ „ „	53.58
„	1799 . . .	391,375,000	„ „ „	57.14
„	1800 . . .	517,625,000	„ „ „	64.93
„	1801 . . .	767,000,000	„ „ „	56.98
„	1802 . . .	633,250,000	„ „ „	75.63
„	1803 . . .	303,000,000	„ „ „	58.32
„	1804 . . .	366,125,000	„ „ „	54.94
„	1805 . . .	101,300,000	„ „ „	51.55
„	1806 . . .	555,500,000	„ „ „	60.24
„	1807 . . .	38,175,000	„ „ „	62.24
„	1807 . . .	358,550,000	„ „ „	63.42
„	1808 . . .	265,125,000	„ „ „	63.42
„	1809 . . .	368,650,000	„ „ „	65.50
„	1810 . . .	338,550,000	„ „ „	71.09
„	1811 . . .	303,000,000	„ „ „	64.10
„	1812 . . .	505,000,000	„ „ „	56.82
„	1813 . . .	681,750,000	„ „ „	55.35
„	1813 . . .	606,000,000	„ „ „	56.50
„	1814 . . .	606,000,000	„ „ „	63.83
„	1815 . . .	999,000,000	„ „ „	53.58

Totaal . . fr. 12,032,765,000, welk kapitaal, berekend naar den koers waartegen destijds leeningen gesloten werden, de toen ingeschreven *schuld* bragt op *twintig millarden driehonderd zestien millioen vierhonderd zestig duizend drie-en-vijftig francs*. „Dit ontzettend groot cijfer," voegt de schrijver er bij, „leverde voor Engeland geen andere uitkomsten op dan dat zijne werkplaatsen werden gedesorganiseerd; dan dat twee millioen krachtige werklieden aan de havens, fabrieken en pachthoeven ontrukt werden, om ze in soldaten en matrozen te herscheppen, waarvan het grootste getal in dien drie-en-twintigjarigen oorlog aan ziekten bezweek; dan dat aan de werken, georganiseerd voor den vrede, een aanzienlijke hoeveelheid kapitalen en arbeiders werden ontrukt, om ze te gebruiken in de arsenalen, in de wapenfabrieken en equipementmagazijnen, in de fabrieken van ammunitie en transportmiddelen, en dan dat de voortbrengselen dier fabrieken en werkplaatsen vernietigd werden, zonder dat eenige andere rijkdom er voor in de plaats werd gegeven."

Zullen deze lessen der ondervinding verloren gaan voor het tegenwoordig geslacht? Let men op de feiten die elken dag gebeuren, dan moet men vreezen genoodzaakt te zijn op deze vraag een bevestigend antwoord te geven.

MAIL-TELEGRAM.

De berigten loopen tot 9 Januarij.

NEDERLAND.

Dertien oud-Residenten en Assistent-Residenten hebben den Koning een adres aangeboden om hunne bezorgdheid te uiten over het tegenwoordige koloniale Regerings-stelsel. — De reorganisatie van het personeel van den Waterstaat en de Burgerlijke Openbare Werken is afgekondigd.

Benoemd tot Ridder van de Militaire Willemsorde de eerste Officiers aan boord van het Metalen Kruis, de Djambi, de Amsterdam en de Medusa.

FRANKRIJK.

Bij de receptie op Nieuwjaarsdag zijn de antwoorden, door Napoleon op de gehouden aanspraken, gegeven, kleurloos geweest.

DUITSCHLAND.

Eene scheuring tusschen Pruissen en de Midden-Staten wordt voorbereid.

AMERIKA.

Sherman heeft Savannah ingenomen. Wilmington wordt gebombardeerd.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Samarang.

Datum.	Vlag.	Benam.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van	Datum.
13 Feb.	Ned.	Schip	Medea	A. W. F. van Teptem	Batavia.	7 Febr.
13 „	„	Bark	Admiraal de Ruiter	F. T. A. Mollinger	„	8 „
14 „	„	Schoener	Anna Maria Wilhelmina	F. Turenout	„	9 „

Vertrokken Schepen van Samarang.

Datum.	Vlag.	Benam.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
9 Feb.	Ned. Ind.	Stoomboot	Prins van Oranje	G. W. A. van der Veen	Batavia.
10 „	Ned.	Brik	Gebroeders	J. F. Arbman	Passaroean en Nederland
10 „	„	Bark	Cornelia Hendrika	J. J. Swart	Nederland
10 „	„	„	Quartet	Z. Mulder	„
10 „	„	„	Japara	A. K. Zweede	Soerabaija en Nederland.
10 „	Ned. Ind.	Stoomboot	Ambon	J. van Zandwijk	Soerabaija.
11 „	Siams.	Schoener	Kim Ien Swij	E. Lubeck	Cheribon
11 „	Ned.	Bark	Aldebaran	K. Drijver	Nederland
13 „	„	Schip	Hoek van Holland	J. Bakker	Soerabaija en Persie
13 „	„	„	Hollandia	P. Wap	Soerabaija en Nederland.
16 „	Ned. Ind.	Bark	Ing Thay Goan	Ko Lam Hay	Banjarmassing en Passeer.

In Lading liggende Schepen te Samarang.

Vlag.	Benam.	Namen der Schepen.	Last.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Ned.	Schoener	Anna Maria Wilhelmina	137	F. Turenaut	Nederland.	Dorrepaal & Co.
„	Bark	van der Palm	257	J. van Katwijk	„	I. C. en H. Ver.
„	„	Herman de Ruiter	317	W. L. Esink	„	J. Hijmans.
„	„	Vesta	288	A. van der Eijk		N. H. M.
„	„	Admiraal de Ruijter	304	F. F. A. Mollinger	Nederland.	Salom. & Meijer.
„	Schip	Stad Assen	258½	H. J. Haverbult		B. Kopersmit & Co.
Eng.	„	Mathilda	111½	F. Storm	Nedealand.	Gezagvoerder.
Zweeds.	Brik	Emelie	105	Lunds Trom		Dorrepaal & Co.
„	Schip	Gottland	138½	A. M. Westoe		Jacobson & Co.
Siams.	Schoener	Kiem Thaij Sing	30	Tjioe Boe Liak		Gezagvoerder.
„	Brik	Pad Tong	51	Tjan Kiem Tjaij		„
„	Bark	Iron Duke	165½	J. Gerdes		„
„	„	St. Paul	150	C. Thomson		„
„	„	Envoij	150	W. Groves		„
„	„	Celeritij	105	Pelissier		„
Ned. Ind.	Schoener	Hap Eeng	169	Tan San Tjien	Singapoer.	„
„	„	Harriet	15	Oewa Kadir		„
„	Bark	Salak	186	Koh Piesoeij		„
„	„	Johanna Elisabeth	346	D. F. Varkevisser	Cheribon.	„
„	„	Denok Bientang Toedjoe	132	Intje Lanang	„	„
„	Schip	Johanna	285	F. Ingerman	Batavia.	„

AAN- EN UITVOER TE SAMARANG,

van den 18den tot en met den 21sten Februarij 1864.

AANVOER.

Van Nederland viâ Batavia met het Ned. bark schip Medea, kapitein *A. W. F. Teuten. Lading van Nederland*, 1 kt. speelgoed, 8 koll. koopmanschappen, 15 koll. bier, 500 keld. genever, 100 vs. boter, 25 vs. cement, 1 kt. diversen, 2 kn. houtwerk, 7 koll. wijn, 2 kn. passementwerk, 3 kn. meubels en schrijfpapier, 4 kn. provisien en tafelgoed, 2 kn. portretten en vruchten, 1 kt. zilverwerk, 10 kn. spiritus en 574 ps. hardsteenen, *Order. Lading van Batavia*, 500 kelders genever, *Dorrepaal & Co.*, 250 kn. brandewijn, *Order. (Uit het Entrepot aldaar,)* 1 kt. zijde en 1 kt. kleinigheden, *Order. (Uit het Reguul Paklmis aldaar.)*

Van Nederland viâ Batavia met de Ned. bark Admiraal de Ruijter, kapt. *F. F. A. Mollinger. Lading van Nederland*, 100 kn. en 16 oxh. azijn, 100 kn. en 100 vn. bier, 120 vs. boter, 200 kn. cognac, 150 vs. lood en zinkwit, 1 kt. laken, 81 kn. aardewerk, 2 rijtuigen, 27 kn. diversen, 2 ijzeren ledikanten, 250 keld. genever, 1 kt. schoenen, 100 ks. kaarsen, 1 kt. sigaren, 2 kn. koopmanschappen, 200 blokken en 34 rol. lood, 10,000 ps. steenen, 49 vs. spijkers, 15 kn. provisien en 6 kn. manufacturen, *Salomonson & Meijer*, 50 vaatjes boter, *Thooft & Co.*, 1 kt. koop-[illegible] en 1 kt. drukwerken, *Soeman & Co.*, 1 kt. diversen, [illegible] 10 vn. zilveren munt, 2 bn. circasienes, 6 kn. trom. behoeften en 1 kt. zoutwegers, *N. H. M.*, 25 vn. bier, 150 vn. kool- en 68 vn. Zweedsche-teer, *Order. Lading van Batavia*, 15 zak. salpeter, *P. Johannes*, 10 kn. manufacturen, *C. Graij*, 20 kn. roode wijn, *B. Kopersmit & Co.*, 529 spoorweg boeken, *de Bordes*, 400 zak. tarwe, 300 zak. dadels, 100 blok. tin, 50 kolb. ghie, 8 zak. aamandelen, 74 zak, was, 5 pak. vruchten, 2 vs. rozijnen, 10 zak. komijn-zaad, 40 ks. rosenwater, 20 zak. salpeter en 5 zak. anijs-zaad, *Order*, 50 keld. genever, *Order. (Uit het Entrepot aldaar.)*

Van China viâ Batavia met de Ned. schoener Anna Maria Wilhelmina, kapt. *T. Turenaut. Lading van China*, 1163 koll. Chinesche goederen, *Diverse Chinezen*, 5 kistjes gember, *Gezagvoerder. Lading van Batavia*, 2002 kistjes zeep, *van den Broek & Veeckens*, 1803 zak. rijst, *Moormann & Co.*, n158 kn. thee. 5 kn. vuurwerk, 5 kn. tabak, 95 pak. papier, *Tjia Siang, Hing*, 11 kn. provisien, *Order*.

UITVOER.

Naar Bandjarmassing met de Ned. Ind. bark Ing Thay Soan, kapitein *Ko Lam Hay*, 8 pik. roode nijen, 387 kok. Eurp en Java kleedjes, 14 kod. Java matten, 35 pik. poeder-suiker, 15 vs. boter, 8 kn. brandewijn, 12 ps. zijden paijongs, 116 koll. Java tabak, 3 kod. datjins met gewigten, 5 kod. Java lantarens, 16 tonnetjes soija, 2 id. knuflook, 77 katt. benzoin, 1 pik. kaneel, 1 pik. staartpeper, 100 paktjes Chin. blaauwsel, 17 katt. koperdraad, 25 koll. koperwerk, 32 ps. schoenen en muilen, 12 ps. halsters, 95 doz. waterglazen, 2 doz lavender-water, 4 doz. Java siroop, 1 doz. boter loottvjes, 2 pik. micoa en misoa, 40 kn. thee, 820 ps. Eurp. en Chin. kammen, 35 pik. klapper en katjang-olie en ƒ 900 aan zilveren munt, *Diverse Personen*.

Naar Perzie viâ Soerabaija met het Ned. schip Hoek van Holland, kapt. J. *Bakker*, 2500 pik. suiker, *van den Broek & Veeckens*.

Naar Onrust viâ Batavia met het Ned. Ind. schip Pauline, kapt. *J. F. Scheel. Lading voor Onrust*, 8 ps. balken, *Gouvernements. Lading voor Batavia*, 2356 ps. balken, *Gouvernement*.

Naar Nederland viâ Indramaijoe met de Ned. brik Nagasakie, kapt. *E. E. Mos*, 2002 pik. suiker, *Mac Neill & Co.*

Naar Nederland viâ Soerabaija en Passaroean met het Ned. schip Medusa, kapt. *A. W. van Teuten*, 948 pik. koffij, *Dorrepaal & Co.*

Naar Soerabaija met de Ned. Ind. schoener Mariana, kapt. *Amat Serang*, 15 kr. Chin. rook tabak, 18 pakk. vlieger-papier, 91 kn. benzoin, 60 pik. peper, 2375 pak. Chin. kammen en 2000 ps. stalen pannen, *Beh Soe Je*.

Naar Padang met de Ned. Ind. bark Bientang Anam, kapt. *J. W. Steevensz*, 106 kod. tabak, 2270 ps. gonij-zakken, 811 ps. koperwerk, *Diverse Chinezen*.

Naar Sandelhout Eiland met de Ned. Ind. brik Lina, kapt. *Tan Soei Lien*, 2 pik. koperwerk, 40/100 pik. spiauter, 1 kt. koralen, 1 pik. Java kondijsuiker, 76 ps. Eurp. lijnwaden, 24 doz. messen, 168 pik. rijst, *Diverse Chinezen*.

Vertrekkende Personen.

J. Vreede en familie vertrekken naar Nederland; gemagtigden de heeren Fraser, Eaton & Co., Soerabaija, C. J. Krans, Luitenant-kolonel Anemaet verlaat Indië, C. H. Huijer naar Nederland, J. H. F. Schuurman, J. Nettekoven, A. M. Labaar en familie, J. F. van Leeuwen en familie, naar Nederland.

Aangekomen en Vertrokken Passagiers te Batavia.

AANGEKOMEN:

[illegible] Loos, Kapt. Haantjes Dekker, 2e Luits. van Mourik en Schoggers, off. van Gez. Greup, van Loenen, Rambouts en Rogier, Apothrs. Harreveld en Erkelens, de heeren Schreuel en fam., Selliger, Gerritsen, Rombouts en Randolt, van Rotterdam.

VERTROKKEN:

Met het Nederl. schip *Zeenimph*, gezagvoerder Graadt van Roggen, de Heeren W. L. Hoorn, echtgenoot en drie kinderen, Struyck, J. A. Snijders, C. J. Kraus en echtgenoot, D. J. H. Meltzer, echtgenoot en vijf kinderen, Mevrouw de Wed. J. H. Gibing, benevens 87 onderofficieren en manschappen, naar Nederland.

Korrespondentie.

In het laatste Hoofdartikel staan de volgende zinstorende fouten:
1e. kol. staat *verzinlijking*, moet zijn *verpersoonlijking*.
3e. kol. *de particulieren hebben*, moet zijn *de part. hebben en hadden*,
4e. kol. regel 13 v.b. *drukpers*, moet zijn *drukpers steeds*
id. „ 14 v.b. *wetenschap* „ „ *wetenschap steeds*
id. „ 16 en 17 v.b. *niet* „ „ [illegible]
4e. kol. *dat kortom*, moet zijn *op dat*

Ook in het naschrift van het stuk van den Heer G. F. is eene fout ingeslopen; er staat: *lofredenaar voor den Heer H.*, i.p.v. *lofredenaar voor den Heer N.*

— Om zooveel mogelijk landmail-berigten te plaatsen, werden in dit nummer geen ingezonden stukken meer opgenomen. De schrijver over de „Vleermuizenplaag" en die over het „Système Montclar" gelieven dus tot Vrijdag geduld te hebben.

— Het artikel over de Quadrille des Lanciers is voor ons blad geheel ongeschikt. De geachte inzender houde het ons ten goede. Hetzelfde geldt van de bijdragen van D. en die uit Solo van A. M.

Van elk ongeteekend artikel in dit Blad voorkomende, hetwelk geen bloote nieuwstijding of aankondiging bevat, is de schrijver voor de wet DE REDAKTIE.

Gedrukt en uitgegeven bij de Groot, Kolff & Co., Samarang.